

sojilo bo jamčilo angleškimi bankam naša jadranska železnica, ki pa se ni zgrajena in za katero bomo morali nabaviti gradbeni material od angleških bank, ki so nam dale posojilo.

Madžarski parlament je sklenil soglasno poseben zakon, po katerem je Karl za vedno odstavljen kot madžarski kralj in vsa rodbina Habsburžanov.

Ukrajinci so se uprli ruskim boljševikom. Vstali so zasedli več važnih mest v Ukrajini in streljajo boljševiške prvake.

Naši shodi.

Dr. Anton Korošec bo govoril prihodnjo soboto, 12. novembra zvečer ob 8. uri v dvorani Jugoslov. strokovne zveze v Mariboru, Siplavarska ulica 4. Somišljenki Slovenske ljudske stranke pridite v obilnem številu, da slišite našega preizkušnega voditelja.

Shodi SLS (Kmetске zveze). V nedeljo, dne 13. t. m., se vrši v Starem trgu po rani maši shod Slovenske ljudske stranke. Istega dne popoldne po večernicah pa se bo vršil shod tudi v Guštanju. Na obeh shodih bo govoril narodni poslanec Pušenjak. Pridite!

Zbor zaupnikov za Soštanjski okraj se vrši v četrtek, dne 11. t. m., ob 10. uri pred oltarjem v cerkvi v Soštanju. Govorita poslanec Pušenjak in tajnik Marko Krapec. Udeležite se tega važnega zborovanja v obilnem številu!

Odločne zahteve naših volilcev. Na shodu pri Mariji Snežni so se z odobravanjem sprejeli ti sklepi: 1. Zborovalci Slov. Kmetске zveze, zbrani na shodu pri Mariji Snežni dne 23. oktobra t. l., izjavljamo, da vidimo ozdravljenje sedanjih nezgodnih, političnih in gospodarskih razmer samo v novih volitvah, ki se naj nemudoma razpišejo. 2. Protestiramo proti nezakonitemu izvajanju naredb o trošarinah na vino in zahtevamo, da se ta naredba takoj ukine, oziroma spremeni, da se v duhu ravnopravnosti in v smislu člena 116 ustave, ki predvideva izenačenje davkov za celo državo, izenači trošarina na vino v vsej državi, da se uvede amnestija za vse prestopke predpisov o prijavi vina, ki so jih zagrešili vinogradniki od septembra, oziroma novembra 1920. Zahtevamo, da naši poslanci opozorijo vlado na neizogibne nevarne posledice, ako se temu takoj ne ugodijo. 3. Vlada naj nemudoma uvede pomožno akcijo za posušene prizadete pasivne kraje z zabavo krmil in z olajšanjem izvoza živine, ki se ne more doma prirediti. 4. Izražamo zaupanje Jugoslovanskemu klubu, zlasti njegovemu načelniku dr. Korošcu in ga prosimo, naj ne odneha v boju za samoupravo Slovenije in v boju za enakopravnost vseh plemen in stanov v naši državi.

Cenjenim naročnikom!

Novo leto se približuje, treba bo zopet obnoviti naročnino. Draginja za tiskarske potrebe je velikanska — stavci zahtevajo vedno višje plače — papir, barva in druge reči so vedno dražje. Zato smo morali "Slovenskega Gospodarja" nekoliko zvišati naročnino, ker bi radi, ako draginja v prihodnjem letu ne bo preveč naraščala, list izdali vsaj 40krat v letu na osemih straneh. Na štirih straneh, kakor je list dosedaj izhajal, se ne da veliko povedati, ker je premalo prostora. Ako bodo naši prijatelji napeli vse sile ter tako pridno agitirali za nove naročnike, da se številno naročnikov podvoji, potem skoraj za gotovo lahko obljubimo, da bo list izhajal vedno na 8 straneh.

V letu 1922 bo stal "Slovenski Gospodar" v Jugoslaviji celoletno 12 dinarjev ali 48 kron. polletno 7 din. ali 28 K., četrletno 4 din. ali 16 K. Izven Jugoslavije bo stal celoletno 25 din. ali 100 K.

Tako bo naš list najobširnejši tednik in poleg tega tudi — najcenejši tednik.

Današnji številki smo priložili tudi položnico. Prosim, da jih natančno izpolnite. Kdor še list dobiva, naj napiše na položnico: star naročnik; kdor ga pa zdaj še ne dobiva,

naj napiše: nov naročnik. Potem pri pošiljanju ne bo pomot.

Prosim, cenjene naročnike, da nam naročnino, če le mogoče, takoj pošlejo, da ob Novem letu ne bomo imeli naenkrat preveč vknjiževanja. Upravništvo.

Tedenske novice.

Lep uspeh Jugoslovanskega kluba. Na uvodnem mestu poročamo, kako se je zavzel Jugoslov. klub kot prvi in edini za demobilizacijo. Ministrski svet je že sklenil, da se naj takoj vrnejo vsi vojak, ki se še niso javili, ravno tako ostane doma tudi tren in razna vozila. Vsi rezervisti pa, ki so se odzvali vojaškemu vpoklicu, bodo takoj odpušteni od vojakov in ostanejo pod orožjem samo aktivni vojak.

Važni trenutki! V tednu od 21. do 28. novembra se razvije po vsej Sloveniji agitacija za naše liste. Ta teden mora vse na noge opozoriti naše prijatelje, da agitacijo takoj organizirajo, ker že tega niso storili. Do 21. novembra morajo biti vse priprave gotove! Potrebne tiskovne in položnice dobijo naši zaupniki pravočasno. Vrtilim agitatorjem in agitatoricam se že vnaprej zahvalujemo, plačnik za njihovo požrtvovalnost pa bo božje Srce Jezusovo, ker delajo za izširjenje njegovega kraljestva na zemlji!

Vse posojilnice in druge denarne zavode prosimo, da porabi vsaj en del čistejšega dobička v to, da najočnejšim ljudem svojega okoliša — "Slovenskega Gospodarja." S tem delajo za ljudsko izobrazbo, kar je tudi njih namen.

Somišljeniki! Od gostilničarjev, kamor zahajate, zahtevajte, da si naročijo Slov. Gospodarja, Stražo ali Slovenca. Le poglejte, kako se po krčmah šopirijo nasprotni listi, ki so po svojih strankah krivi, da zadene nas Slovence nesreča za nesrečo.

Prevz. g. knezoškof dr. Mihael Napotnik je zelo nevarno obolet ter se vsem vernikom tolo priporoča v molitev. Ker je visoki bolnik izreden dobrotnik "Katoliškega tiskovnega doma" v Mariboru, kateremu je naklonil pred kratkim izdaten znesek 5000 K, je "Katoliški tiskovni dom" dal opraviti danes v frančiškanski cerkvi v Mariboru sv. mašo v čast presv. Srcu Jezusovemu, Materi Milosti, sv. Jožetu in sv. Antonu Padovanskemu ter sv. Cirilu za zboljšanje zdravja blagega dobrotnika. V isti namen se vsak prvi petek v mesecu v frančiškanski cerkvi opravi sv. daritev za vse žive in mrtve dobrotnike "Katoliškega tiskovnega doma."

Pohvale vredno. V Slivnici pri Mariboru so naši možje, fantje in dekleta sestavili agitačni odbor za zbiranje novih naročnikov, za naše liste in za tiskovni sklad. Dne 9. novembra nam je vrlodeležni član tega odbora Anton Gočič iz Orehove vasí poslal prvo polno z nabranimi novimi naročniki in večji znesek za naš Tiskovni dom. Hvala zavlednim našincem v slivniški župniji! Posnemajte Slivničane po vseh župnijah in vaseh!

Naši poslanci so se vrnili iz Beograda, ker so seje narodne skupščine prelozene. Po krajih, kjer želijo shodati, naj to takoj sporočijo krajevne organizacije naravnost svojemu poslancu.

Glavni zaupniki Samostojne kmetijske stranke za celjsko okrožje so: Ivo Sancin, rekvizitor in stotnik za časa stare Avstrije; Ivan Bele, ravnatelj v St. Jurju; Fr. Goričan, potovalni učitelj; Martin Zidarn, krčmar v Smartnu ob Dretli; Ludovik Plavčak, milijonar v St. Jurju ob Taboru; Alojz Smid, veletržec v Jurkloštru; Ivan Habjan, mesar in hotelir v Smarju; Ivo Zurman, trgovec s sladkorjem v Rogaski Slatini; Blaž Urlep, mešetar v St. Jurju; Fr. Pikel in Edvard Kukovec, prvi veletržec, drugi pivovarnar v Zalcu; Rudolf Senca, nadučitelj v St. Petru; Martin Ročnik, gostilničar v Zavodnji; Blaž Komenšek, hotelir na Dobrni; Anton Fazarine, gostilničar v Ostrožnem pri Celju; Zdravko Delaja, občinski tajnik v Rečici ob Savinji; Ivan Kolinar, nadučitelj v Smihelu; Janko Vizjak, živinozdravnik v Brežicah; Alojz Stebernjak, tajnik SKS v Konjicah; Ivan Kostomaj, hotelir na Teharjih; Anton Peršuh, živinozdravnik

v Slovenjgradu ter Jože Drogenig, žganjar v St. Jurju ob juž. žel. kaj ne, sami "kmetje"!

Proti ženski volilni pravici je zopet nastopil v Beogradu v zakonodajnem odboru samostojni poslanec g. Drobnik. Povedal je, da bi bila ženska volilna pravica oče na ogenj. — Žene in dekleta, iz te izjave Samostojne kmetijske stranke lahko uvidite, kakšni prijatelji ženskih političnih pravic so samostojci.

Ljudska sodba nad samostojnimi poslanci. Poslanca Slabostojne kmetijske stranke Kirbiša preganja nemila usoda. Ko so zadnje dni preteklega tedna morali naši kmetje oddati nujno potrebne konje in vozove, so kmetje z Dravskega polja obiskali gospodina Kirbiša in so mu takole rekli: Lansko leto pred volitvami si nam kot kandidat Samostojne stranke obljuboval, da boš odpravil vojaštvo in preprečil vse rekvizicije. Tvoja stranka je v beograjski vladi. Ti si s svojimi tovariši krivi, da moramo oddati zadnje konje in vozove vojaštvu. Halo, sedaj pa pokaži če so tvoje obljube resnične in če res kaj veljajo tvoje besede. In kerajni Kirbiš se je skrtil pred opravičene razkašenimi kmeti. In vi kmetje, ki ste morali oddati konje in vozove, zahvalite se slabostojnim poslancem in celji stranki.

Mermolja je imel predzadnje nedeljo shod v Sevnici ob Dravi pri nekem Mesariču. Imel je okoli sebe ducat poslušalcev. Dolgo so čakali z začetkom zborovanja, ko pa le ni bilo več ljudi, je Mermolja začel hvaliti svoje slabostojno robo. Navdušenja ni bilo prav nobenega. Mermolja je pozabil povedati, kje in na kak način je tekem enega leta kar je poslanec, prišel do pol milijona kron. Mi ubogi hribovci smo vedno bolj revni. Davki ki so nam jih samostojci priborili v Beogradu nas še bodo opravili ob grunte in sedaj še ti vojaški vpoklici in oddaja konj. V takih rečeh ne zine Mermolja ust, samo zabavlja pride in zgrgo delat. Sedaj so se nam oči že odprle.

Kje so sedaj slabostojni širokoustneži? Iz Pesnice pri Mariboru smo dobili od bivšega pristaša Samostojne kmetijske stranke ta-le dopis: Ko je lansko leto minister Vesnić namereval dati 200.000 jugoslovanskih vojakov Francozom, da jih uporabijo v boju proti ruskim boljševikom, smo sedeli v gostilni Hojnig (sedaj Kerenci) na Ranci nekateri posestniki iz okolice. Pogovarjali smo se, da bi morala naša država iti za Francoze, Italijane in Angleže v boj proti ruskim boljševikom. Vsi smo bili mnenja, da ni dobro, če bi se Jugoslovani vmešavali v novo vojsko. To bi stalo mnogo krvi, odvzelo bi nam kmetom ne samo naša sinove, ampak tudi konje, vozove, prego, seno itd. Mermolja, ki je pri sedel k naši mizi, se je potrkil na svoja prsa in rekel: "Dokler bo Samostojna kmetijska stranka imela kako besedo, tako dolgo vam ne bo treba oddajati vaših vozov, konj in opreme. Mi bomo zabranili vsako tako rekvizicijo." Teh Mermoljevih besed se spominjam sedaj, ko sem moral oddati zadnjega konja, 1 voz in opremo. Kje je neki sedaj Mermolja in njegovi samostojni tovariši, ki so nas kmete tako vodili za nos? Ni jih, da bi nas tramli. Se ust niso odprli za nas. V vladi v Beogradu sodijo. Pri koritu so, iz katerega zobja oves v podobi stotisočakov. Mi kmetje pa trpimo...

Koliko liberalni advokati razumejo glade živinorejce. Pretekli teden je bila nekje na Slovenskem Stajerskem v nekem mestu seja občinskega sveta. Liberalni advokat je vstal in je začel razlagati, kako cena živini pada in da se bo treba oskrbeti z mesom za bodočo pomlad. Rekel je, med svojim govorom, da goveja koža tehta celo 15 kg. Vsak otrok pa ve, da koža srednje velike govede tehta najmanj 30—45 kg. In ti liberalni advokati bi radi učili kmetstvo ljudstvo gospodarstva in politike?

† Zupnik M. Würzer. V Rušah je umrl v visoki starosti 89 let tamonji zupnik, zlatomašnik in duh. svetovalec Matija Würzer. Rajni je bil vzgleden duhovnik, priljubljen dušni pastir in vrl narodnjak. Pokopan je bil v soboto dne 5. novembra. Svetila mu večna luč!

Denarja bo še malo. Prihodnja spomlad in poletje bo za kmeta zelo

huda. Primanjkovalo bo vsega, posebno pa denarja. Zategadelj si nakupite sedaj samo to, kar res neobhodno potrebujete. Posebno hudo pa je to, da vrednost našega denarja vsled skrajno slabega gospodarstva sedanje liberalno-samostojne vlade neprestano pada.

Pozor pred razfrganimi bankovci! Blagajne zavračajo bankovce, ki jim manjka kosček. Stranke so radi tega imele za obične izgube in velike neprilike. Zato pregledajte bankovce — predno jih sprejmete, — so-li celi ali ne!

Zahtevajte volitev novih krajiških solskih svetov. Slišimo, da okrajni solski sveti v krajih, kjer so stari krajiški solski sveti v liberalnih in samostojnih rokah, počajo razpisati novih volitev. Svetujemo, da se naj naše občine v takih slučajih pritožijo na višji solski svet v Ljubljani. Ob enem pa obvestite tudi tajništvo SLS v Mariboru ali Celju.

Mešcani tožijo, da nimajo na trgu jaje, ne dovolj krompirja, ne mleka in enakih potrebnih živil. Kdo se bo temu čudil, ko pa v Mariboru, Ptuj in Celju sme vsak poučeni postopač kmeta ovaditi, če mu cena ni ljuba. Dokler boste po mestih delali take neumnosti, kakor je določevanje najvišjih cen za jaje, mleko krompir itd. katerega blaga itak celo na deželi primanjkuje, tako dolgo boste mesni ljudje vedno jadikovali o praznoti na trgu za živila. Mestjani ste si sami krivi, če bo pomanjkanje živil še večje. Če ste kolčak pametni, upoštevajte ta glas in ne uganjajte takih neumnosti, kot so "najvišje cene."

Pogranične trupe in liberalci ali kaj je danes vse "državna potreba". Glasilo največjega slovenskega liberalca in zaveznika samostojcev — "Ponedeljek" je v predzadnji številki obsodilo vse tiste, ki niso zadovoljni s pograničnimi trupami — Wranglovci — na meji. List pravi, da je "državna potreba", da se je te čete postavilo na mejo. Vidiš slovensko ljudstvo, kako se stranke, ki so na vladi v Beogradu, norca brijejo iz tebe. Če Wranglovec s puškinih kopitom udari slovenskega posestnika Tišlerja, ki pelje po drva v svoj gozd, je to "državna potreba". Če Wranglovec kradejo grozdje po vinogradih, je to državna potreba. Ako naslni Wranglovec z ostrim strelom strelja med mirne goste na kmetški gostiji, je to državna potreba. Če ti tuji ne razumejo slovenskega jezika, ne poznajo ne navad ljudstva, je to tudi državna potreba. Menda bo celo državna potreba, da se bo moralo slovensko ljudstvo učiti radi Wranglovcev tatarskega jezika. Seveda je nazadnje tudi državna potreba, da se slovenske sinove pred zimo odpusti in na njih mesto nastavi tuje-Wranglovce. Kaj danes ni vse državna potreba.

To so računari! Kdo neki? Max financarji? Bog varuj! Gg. davčni uradniki v Ljutomeru. Gospod Perne slovi sicer kot dober računar, a nezmožljiv vendar ni, posebno, če se gre za žep davkoplačevalcev. Kot dodatek k kričnemu slučaju g. Pergerja pri Sv. Juriju lahko poročamo še o čudni zmoti davčne oblasti. Cujte in strmite. G. Perger je po izkazu davkarje pridelal prvo leto en polovnjak v svojem vinogradu in glejte, ravno leto je, tako stoji črna na belem pri davčnem uradu pisano, prodal celih devet polovnjakov lastnega pridelka. Drugo leto spet tako, je pri davkarji zabeleženo, je g. Perger pridelal nekaj manj ko polovnjak, zato je pa tudi samo šest polovnjakov doma prirastlega vina prodal. Kje neki se je vino namnožilo v tako obilni meri? Po naših izkušnjah so vino vsuši tekem časa, gg. na davkarji ali gg. zaupniki pa so drugačena mnenja. Hvaležni bi bili, če bi nam hoteli razodeti ta skrivni recepti razmnoževanja vina. Cudodelci iz Kane gallejske! Mera je polna. Celu v Ljubljani so se začeli zanimati za zadevo. Upamo, da bodo nepristranski sodniki in da bodo po klicali odgovorne faktorje, ki se tako norčujejo iz ljudstva in pravice, na strog odgovor.

Cianarina za Kmetstvo zvezo znaša 4 krone, ne 2 kroni, kakor je pomotoma ostalo na starih nabiralnih oloah, ki smo jih razposlali. — Tajništvo Slov. ljudske stranke.

Vzorna Kmetijska zveza! Pred kratko časa smo razposlali vsem krajevnim Kmetijskim zvezam nabiralne pošto za leto 1922 z navodilom. Takoj 1. novembra je imel odbor Kmetijske zveze pri Sv. Frančišku v Savinjski dolini se, o in razdelil nabiralne pole med nabiralce po vaseh: Jozefa Krđina za Radmirje, Matija Jamnik in Rozalija Ugovšek za Slemenski vrh, Tesovnik Jože in Angela Tesovnik za Savinjski vrh, Janez Zajc in Marija Ramio za Juvanje, France Grudnik in France Fašun za Okonino, Jan. Fužir in Marija Jamnik za Meliše, Iv. Časl in Marko Neža za Homce in Podhom. Nabirateljem je odbor naročil, naj poberejo članarino do konca novembra, da se more potem dne 11. decembra vršiti občni zbor in volitev odbora. Kmetijske zveze! Vzemite si župnijo Sv. Frančišek v Savinjski dolini za vzgled!

Naprej, zastava Orla! — Za naš gradvečer in v nedeljo, dne 6. t. m., zjutraj je oznanjalo grmenje topičev, da se na Berkovskih Prelogih vrši redka svečanost. Bojazljivci so vedeli povedati, da so že Madžari v Lendavi. Pa so tante je stavili blagoslovljanje prenovljenega Vršičevega križa. Za orlovsko organizacijo vneti dobrotniki so zložili pri tej priliki za prapor 152 K, za kar jim izreka odsek škrenjo zahvalo. Bog plati in jih živil. Zavinorec, ki ste morali oddati vojaštvu svoje konje, vprego in vozove, dobro shranite tiste listke, ki ste jih pri oddaji dobili kot potrdilo. Kdor bo listek izgubil, bo imel pozneje težave, če bo hotel dobiti oddano blago nazaj, ali pa, ko bo zahteval denarno povračilo. Torej dobro shranite potrdila.

Breže kobile, za katere ima lastnik spuščajni list, ni treba oddajati vojaštvu. Lastnik mora sicer kobile prignati pred prevzemno komisijo, a če se izkaže s spuščajnim listom in potrdilom od župana, da je kobila res breja, se kobila oprosti oddaje.

Naše državne železnice nimajo premoga. Posledica pomanjkanja premoga na državnih železnicah je izpraznitev Baranje. Železnice v Srbiji so navezane na premog, katerega dobiva, o iz Bolgarske. Premog pa, ki je namenjen in določen samo za drž. železnice, je prodajala železniška direkcija srbski sladkorni tovarni po 800 dinarjev vagon, a za železniške potrebe je pa kupovala ta direkcija bosanski premog od 1800—2000 dinarjev en vagon. Treba pa tudi pomniti, da je bolgarski premog iz Pernika mnogo boljši od bosanskega. Sladkorni tovarni ni dobila samo izvrsten premog, ampak ona je še profitirala pri dobavi najmanj 500.000 dinarjev; železniška direkcija pa ni dobila samo slabeši premog, ampak je še doplačala 5.000.000 dinarjev. No sedaj vemo, zakaj nam je potrebno več stotilijonov posejilo v inozemstvu, ker menda misli finančni minister Kumanudi naročiti angleški premog, ki je gotovo dražji od bosanskega.

Zločin ali samomor. V torek zjutraj se našli ljudje med prelazom na železniški prog v magdalenskem predmestju v Mariboru grozno razmesarjeno truplo. Po daljšem pozvedovanju se je dognalo, da je nesrečnik istoveten z nekim Nikolčičem iz Maribora. Ni še dognano, ali je Nikolčič izvršil samomor, ali pa da se je zgodil zločin in je morilec spravil truplo na železniški tir z namenom, da prikrije zločin. Zagonetni slučaj preiskuje sedaj policija. Na železniški prog med Zalogom in Ljubljano so pa našli grozno razmesarjeno truplo 26 let starega Franca Miklavca iz Ljubljane. Ni dognano, ali je Miklavc skočil iz vlaka na železniški tir, ali izvrši samomor, ali ga je pa kedo sunil iz železniškega voza na tir. Miklavca je vlak vlekel 150 metrov s seboj. Zadevo preiskujejo oblasti.

Nadsvetnik Avguštin Zajc umorjen. Dne 7. novembra t. l. je bil izvršen v Ljubljani strašen umor. Bivši gostilničar Jelen je zadal z dolgim kuhinjskim nožem 6 smrtonosnih ran, med temi eno naravnost v srce ročunskemu nadsvetniku Avguštinu Zajcu v Ljubljani. Umor se je izvršil v trenutku, ko je nadsvetnik prestopil prag svoje hiše. Umorjeni je bil verše in narodno zaveden mož, ki svojega verškega in narodnega prepričanja ni nikdar zatajil. Bil je tudi pa

glasu kot pravičen, marljiv in vester uradnik. Kaj je morilec dovedlo do takega groznega čina, še ni popolnoma pojasnjeno. Umorjenemu svetila večna luč.

Avstrijske krone je zavrgel. Nekemu policijskemu stražniku je vzel železničar-soigralec 1840 jugoslov. K. 14 mark in 1950 avstrijskih K. Dočim je naše krone in nemške marke spravil, je avstrijske krone z denarico vred zavrgel.

Trafikanti, pozor! Trafikanti iz Maribora in okolice so vabljeni, da se v svrhu razgovora o važnih zadevah sigurno udeležijo sestanka, ki se bo vršil v nedeljo, dne 13. t. m., ob 14. uri v gostilni „pri črnem orlu“, Grajski trg, Maribor.

Koledarček Kmetijske zveze za leto 1922 z zanimivo vsebino bo kmalu izšel. Prosimo somišljenike in krajevne odbore naše stranke, da zoprejo še te dni naročnike za kmetijski koledarček. Cena se še določa. Zbrane naslove naročnikov pošljite čimprej na Tajništvo Kmetijske zveze v Mariboru, Koroska cesta 5.

Razgled po svetu.

Raziskavja Karla pošljajo v prognanstvo. Razkratj Karl, ki je iz Sv. ce poletel v zrakovlovu na Madžarsko, bo moral za kazen preživeti vse svoje življenje na otoku Madeira. Angleška voja ladja „Cardiu“ ga že vozi proti morskii ožini Gibraltar. Karla je zadela ista usoda, kakor ponosnega Napoleona, ki je moral Francojo zapustiti. Napoleon je umrl — osamljen in zastražen — na otoku St. Helena, za Karla Habsburškega pa so velesile pripravile otok Madeira. Ta otok je oddaljen 900 km od ariške obale in je zelo hribovit. Odkrili so ga Portugalci v letu 1419. Podneboje je na Madeiri jako ugodno, ker ublažuje vpliv morja raziko temperature neprestano noč in dan. Glavno mestece na tem otoku se naziva Funchal. Na Madeiri imajo najmilejšo zimo v vsej Evropi. Zato obiskujejo ta otok razni bolniki, osobito pa na pljučah oboleli. Deževja je malo. Ko so otok odkrili, je bil pokrit z neprodinirnimi gozdovi, katerih pa danes ni več, ker so jih uničili razni požari. Obludena je samo južna stran Madeire. Prebivalci so ponajveč Portugizci, nekoliko pa je tudi Maurov, zamorcev in Italijanov. Prebivalcev šteje Madeira 150.000, kar znači, da prebiva na vsakem kvadr. kilometru 170—180 ljudi (otok obsega 815 kvadratnih kilometrov). Zemlja je neplodna; napajajo jo s pomočjo jarkov. Največ se bavijo z vinarstvom, kajti vinska trta uspeva na tamkajšnjih bregovih izbornu. Politično pripada Madeira Portugalski. Trgovina je v angleških rokah. Tudi Karl pride pod posebno nadzorstvo Anglije. Vesti iz Madeire oddajajo po morskem kabežu, ki vodi z otoka na dnu morja v Lisabon. Na tem otoku bo torej živel zrakovlovec Karl Habsburg, kateri se je vedno raje bavil z vinom, nego z državniimi posli. In vina mu tam ne bo primanjkovalo.

Za 100.000 ljudi strupa je zmanjkalo pred par dnevi v neki budimpeštanski lekarni. Čudno je, da vilmiki niso vdrlil v blagajno. Z ukradenim strupom se zamore zastropiti 100.000 ljudi. Radi te fatvine vlada v Budimpešti veliko razburjenje.

Bilijonski primanjkljaj v ruskem državnem proračunu. Angleški časnik „Times“ doznava, da znaša primanjkljaj v sovjetskem proračunu za to leto 6147 milijard in 698 milijonov rublev. Pokrajina Kazan je za svoje potrebe zahtevala 62 milijard rublev. **Meteor zapalil hišo.** V majhni vasi Lespinasse blizu Perigueux v Franciji je na čuden način zgorela neka hiša. Skozi streho hiše je padel iz neba meteor (žareč kamen, odlomek kakor zvezde) in tako je nastal požar. To je jako redek slučaj, kakor ga že po dolgih letih ni zabeležila kronika.

Kaj vse lahko opraviš v tajnistvu KZ?

Vsak somišljenik ali somišljenica naše krščanske slovenske stranke dobi v tajnistvih v Mariboru ali Celju brezplačna pojasnila ali navodila v teh-le zadevah: —

1. V zadevah, ki se tičejo vojašline, napravimo prošnje za oprostitev,

skrajšani rok službovanja ali dopust, potem glede oddaje konj, vozov itd.

2. V davčnih zadevah: prizive in pritožbe, napovedi itd.

3. V pravnih ali spornih zadevah daje po pravnih strokovnjakih potrebna pojasnila.

4. V zadevi zavarovanja proti požaru oskrbi vse potrebno pri najboljši slovenski zavarovalnici, t. j. pri Vzajemni. Če ste zavarovani pri kaki tuji družbi, vam pripomoremo, da lahko odstopite ali zvišate pri domači zavarovalnici.

5. Tajništva posredujejo pri civilnih in vojaških oblastih.

6. Sporočajo našim poslancem žele in zahteva naših ljudi.

7. Daje pojasnila glede shodov in organizacij, govornikov itd.

Vsak, kdor se obrača do tajništva pisмено, naj priloži znamke za odgovor. Naslov: Tajništvo Kmetijske zveze (SLS), Maribor, Cirilova tiskarna, I. nadstropje; v Celju pa Tajništvo SLS, Celje, Beli vol.

Gospodarstvo.

Vinogradništvo.

Izhlapavanje vina. Vsem vinogradnikom je znano dejstvo, da se mora vino vsaj vsakih 14 dni ali tri tedne doliti. Pri tem delu se opaža, da manjka v sicer jednako veliki posodi različna množina vina. V enem polovnjaku manjka 1/4 l, v drugem 1/2 l, v tretjega pa gre skoraj cen liter za doliv. Kako pride to? Množina doliva, oziroma izhlapevanje vina je odvisno večinoma: 1. od gostote lesa, 2. od debelosti dog, 3. od dobrega spehovanja oog, 4. od vlažnosti kletskega zraka, 5. od toglote kleti. V topli, suhi kleti vino bolj izhlapeva, kakor v vlažni in mrzli. Polovnjaki s tankimi dogami ra bijo več doliva, nego oni iz močnih in debelih dog. Dobro spehnjeni sodi izhlapevajo manje, kakor oni, pri katerih se spehi (mge) morda celo režajo. Tudi hrastov les, iz katerega so doge, ni vedno jednako gost. Eno drevo je rastlo naglo, drugo počasi, eno je stalo v vlažni dolini, drugo v pesčenem vrhu. Zato so ene doge trde, goste, čvrste, druge pa bolj mehke ter dajo izhlapevanju vina bolj ugodne pogoje. Tudi ni vse eno, ali stoji sod v kotu ali pa pod kletnim oknom, kjer pihajo vanj vetrovi. Vročje poletje rabi več doliva, nego zima. S temi vrsticami smo hoteli ustreči tistim, ki so premišljevali in se vpraševali: kako to, da rabi ta polovnjak toliko doliva, ta pa tako malo.

Dolivanje mošta. Mošči so odvrkli in skrbni gospodarji sedaj dolivajo mošte. Radi vrenja je ostalo nekaj posode prazne, ki pa se mora sedaj takoj dopolniti. Burno vrenje je malo in mošt pride ta mesec v stanje mirnega vrenja. Ako se sod ne bi izpolnil, bi se pod vplivom zraka kmalu naselila na površini vina tanka plast gljiv, katere poznamo pod imenom: lersa. Tudi očetove gljivice bi se kmalu zapodile. Vino bi postalo od tega čne slabejše. Razna tega pa dobi nezgodno vino prav rado nek neprijeten okus, katerega imenujejo strokovnjaki okus po zraku, ali značni okus. Visoka barva je tudi navadno posledica neizpolnjenih sodov. Skrbite torej, da bodo sodi vedno polni, kakor kaže.

Žitna bratev škoduje cenam. To občuti sedaj mnogi vinogradnik in marsikateri toži: „Zakaj nisem počakal z bratvo vsaj še en teden?“ V septembru in prve dni oktobra brani mošči so kislil, vodeni, brez prijetnega duha in kupci ne povprašujejo za njim, čeravno imajo nižje cene.

Vinska kupčija v Slov. gor. Poštega vsak dan bolj živahna. Vino je za pred Martinovim precej zrelo. Kakovost je mnogo boljša, kakor se je prvotne domnevalo. Posebno ljubljanski kupci se ne morejo načuditi, da je letošnja kapljica v Slov. gor. tako lina. Cene se sučejo med 20—25 kron za navadna vina. Sortirana vina, n. pr. muškati, traminoc, burgundec itd. pa se plačujejo tudi po 28, 30 in celo 40 kron liter. Alkohola vsebuje letnik 1921 povprečno 1—2% več kot letnik 1917.

Vinske cene so stalne in se od zadnjega tedna niso izpremenile. Boljši mošči mešanih vrst od 22 K naprej, sortirana vina od 25 K naprej. Pa

danje valute bo tudi uplivalo na vinske cene.

Vinske špekulacije. Zadnja poročila javljajo, da grede vinske cene navzgor. Kupcev je vedno več. „Slovenski Gospodar“ je naše vinogradnike še vedno najbolj inormiral o stanju našega vinogradništva in zato pa svetujemo vsem vinogradnikom: Držite cene! Vinske cene ne bodo padle, dokler vse druge cene rastejo.

Delo v goricah ne počiva. Vinogradniki opravljajo jesensko gnojenje in so tudi že začeli s kopjo. Lepo vreme bi zelo ugodno uplivalo na poleh teh del.

Konec pozne trgatve v mariborski okolici. V vinogradu Kalvarija vinarne in sadarske šole v Mariboru se je vršila glavna vinska trgatve meseca oktobra in sicer z večine v drugo polovico tega mesca, ko je bila trgatve povsod naokoli več ali manj že končana: Dve manjši parceli z rizlingom sta se pa pustili za grozdjem nastri še do 5. novembra. Grozde je ostalo izredno lepo in zdravo, da je z gledalo, kakor bi izžarovali iz nje zlatorumeni solčni žarki izza vročega poletja. Kvaliteta se je izboljšala, a ne toliko radi prirastka na sladkorju v zadnjih dneh, kakor vsled tega, ker se je znatno zmanjšala količina kisline v primeri s prej spravilnim grozdem. Tako je dne 5. novembra srečno končala najpoznejša trgatve v mariborski okolici ob lesem, milem jesenskem vremenu.

Nemško Stajersko še ima samo okrog 3010 ha goric. Ako računamo povprečno na vsak ha 50 hl ali 10 polovnjakov pridelka, znaša to v srednjem letu okrog 100.000 hl. To množino izpije Gradec sam. Površina matičakov na amerianski podlagi znaša 10 ha, površina trsnic pa 2% ha.

Nemška Avstrija trpi pomanjkanje na vinu. Iz Madžarske je radi znanih homatij vsak uvoz skoraj izključen, tirolsko vino pa je radi visokega stanja lire predrago. Ker naša krona dnevno pada, se bo Nemcem morda v oglestem času izplačalo kupovanje vina v Jugoslaviji. Na Dunaju stane 1 liter vina 400 do 500 K, kakoršno je pač blago.

V Italiji stane povprečno vino 12 lire, to je po našem 20—21 K. Boljše nogo velja 14 do 2 liri ali v našem denarju 23—28 K. Vsled padanja naše valute so se naše cene s cenami italijanskih vin precej izednačile, in kmalu se ne bo več moglo reči, da stojijo naše vinske cene nad svetovno pariteto.

Cehoslovaška importira (uvažal) mnogo vina iz Spanije. Ker pride pa prevoz po morju iz Spanije v Hamburg ceneje, kakor po kopnem čez Trst, so praške veletrgovine ubrale prvo pot za uvoz nakupljenih vin. Upamo, da bo Cehoslovaška tudi začela kupovati v Jugoslaviji, ker bo dlar kmalu jednak s cehoslovaško K.

Kmet. podružnica Maribor in okolice. Kdor hoče biti ud podružnice v letu 1922, naj plača udnino v trgovini Klajnshek in Perič, Vetrinjska ulica, čimpreje, vsekakor pa do 15. decembra t. l. Udnina znaša 40 K. Udje leta 1922 dobo že za prihodnje leto galico po 23 K, ako naročbo prijavijo v imenovanu trgovini takoj, najkasneje pa do 10. decembra t. l. in kupnino za vse naročeno galico na enkrat plačajo. Opozorjamo, da stane galica v trgovinah najmanj 28 K in bo spomladu bržčas še dražja.

V Dobrni pri Celju se je otvorila s 6. t. m. zasebna kmetijska šola. Pouk se bo vršil vsako nedeljo. Namorava se baje tudi osnovati tečaj za kuharice in šivilje.

Cene živini zopet rastejo! Iz Ljubljane poročajo, da je Italija zopet dovolila uvoz goveje živine iz Jugoslavije. Če je to res, bodo cene goveji živini zopet šle kvišku.

Cene prašičem so se na zadnjem sejmu v petek, dne 4. novembra, v Mariboru zelo močno dvignile. Posebno mnogo je bilo kupcev za plomenu prašičke.

Na svinjski sejem v Mariboru 4. novembra se je pripeljalo 254 svinj, 2 kozi in 1 ovca. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 4 tedne stari, 1 komad od 80 do 100 K, mladi prašiči 6—8 tedne stari komad 160 do 200 K, mladi prašiči 4—6 mesecev stari 1 komad od 800 do 900 K, mladi prašiči 8—10 mesecev stari komad od 1000 da